

Kommittémotion

Motion till riksdagen 2015/16:3270

av Daniel Riazat m.fl. (V)

med anledning av prop. 2015/16:44 Genomförande av det moderniserade yrkeskvalifikationsdirektivet

---

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att den föreslagna lagstiftningen om tillfällig yrkesutövning bör förtydligas med att utövande utöver en tid på tre månader alltid ska betraktas som etablering och inte tillfällig yrkesutövning, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.

Allmänt om yrkeskvalifikationsdirektivet

2013 beslutade EU om den nuvarande versionen av det som kallas yrkeskvalifikationsdirektivet. Direktivet är en vidareutveckling av de tidigare bestämmelser som funnits kring erkännande av yrkeskvalifikationer. Syftet är att underlätta den fria rörligheten för människor som arbetar inom reglerade yrken.

Vänsterpartiet är i grunden positivt till att människor kan röra sig över gränserna och arbeta i andra länder. I Sverige är flera av de reglerade yrkena bristyrken och det är bra om yrkeskunniga från andra länder kan ta arbete här för att bidra till en positiv utveckling av verksamheterna och i samhällsekonomin. När förändringar görs för att underlätta sådan rörlighet måste de dock göras utan att försvaga arbetstagarnas ställning på arbetsmarknaden. När det gäller just frågan om reglerade yrken så får rörligheten inte heller undergräva den reglering av yrkena som setts som nödvändig av framför allt skäl som rör säkerhet och trovärdighet.

Direktivet har en rad brister och oklarheter i dessa delar. Regeringens förslag har därför kritiserats av många olika remissinstanser på olika punkter. Det handlar t.ex. om förslaget till lagstiftning om att en yrkesutövare har rätt att tillfälligt utöva ett reglerat yrke i Sverige om hen är lagligen etablerad i ett annat EU-land, vilket innebär att det

kommer att förekomma att personer utövar yrken i Sverige utan svensk yrkeslegitimation. Detta har kritiserats av bl.a. TCO.

Vidare föreslås lagstiftning som reglerar automatiskt erkännande av yrkeskvalifikationer när det gäller vissa yrken, där minimikraven för utbildning fastställs i direktivet. Flera lärosäten har principiella invändningar mot att man därigenom detaljreglerar utbildning på överstatlig nivå. Ett annat område där det råder oro är kring kunskaper i svenska språket, där det endast är yrken inom hälso- och sjukvård som kommer att omfattas av regelmässiga språktester. I denna och flera andra delar är det viktigt att regeringen följer utvecklingen och reagerar om det uppstår problem.

Mycket av diskussionerna kring direktivet har rört regleringen av yrken inom hälso- och sjukvården. Något som då har varit särskilt problematiskt är de kompetenskillnader som finns mellan sjuksköterskor i olika länder, där det i Sverige krävs längre utbildning än i exempelvis Tyskland. Enligt direktivet tvingas nu Sverige erkänna yrkeskvalifikationer från länder med kortare sjuksköterskeutbildning, vilket är problematiskt både ur patientsäkerhetssynpunkt och för sjuksköterskornas ställning på arbetsmarknaden.

Vänsterpartiet kan instämma i den kritik och oro som många av remissinstanserna har gett uttryck för. Vänsterpartiets EU-parlamentariker röstade också nej till direktivet då det togs fram. Vi kan dock samtidigt konstatera att Sverige är skyldigt att följa ett beslutat EU-direktiv. Vi har därför endast ett avvikande förslag som rör regeringens förslag till tillämpning av direktivet, där vi gör en annan bedömning än regeringen.

Tidsgräns för tillfällig yrkesutövning

I propositionen föreslås lagstiftning som reglerar direktivets bestämmelser om att en yrkesutövare har rätt att tillfälligt utöva ett reglerat yrke i Sverige om hen är lagligen etablerad i ett annat land inom EES eller Schweiz. När det gäller yrken som är reglerade i Sverige men inte är det i ursprungslandet ska personen ha rätt att utöva yrket om hen har utövat yrket under minst ett år under den senaste tioårsperioden. Som vi tidigare nämnt i motionen så innebär detta att det i Sverige kan förekomma yrkesutövare inom reglerade yrken som saknar svensk yrkeslegitimation. Detta har lett till kritik från flera remissinstanser.

Flera remissinstanser har också efterlyst klagoranden kring vad som ska räknas som tillfällig yrkesutövning, så att det inte blir fråga om en faktisk etablering. Vårdförbundet och Svensk sjuksköterskeförening har t.ex. föreslagit en tidsgräns på tre månader.

Regeringens svar på detta är att det finns kopplingar mellan yrkeskvalifikationsdirektivet och tjänstedirektivet. När det gäller tjänstedirektivet har EU-domstolen uttalat att några fasta tidsgränser inte får sättas upp. Huruvida tillhållandet av en tjänst är temporärt eller tillfälligt ska alltid avgöras från fall till fall. Detta bör enligt regeringen vara vägledande även när det gäller yrkeskvalifikationsdirektivet. Men regeringen erkänner samtidigt att det inte är självklart att en sådan koppling mellan de olika direktiven finns och att domstolen ännu inte har uttalat sig om tillämpningen av yrkeskvalifikationsdirektivet.

I denna fråga gör vi en annan bedömning än regeringen och menar att det finns ett handlingsutrymme för Sverige inom direktivets ramar. Det finns anledning att redan i lagstiftningen vara restriktiv och sätta en tydlig gräns för vad som får räknas som tillfällig yrkesutövning inom reglerade yrken. Den föreslagna lagstiftningen om tillfällig yrkesutövning bör därför förtydligas med att utövande utöver en tid på tre månader alltid ska betraktas som etablering och inte tillfällig yrkesutövning. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Daniel Riazat (V)

Ulla Andersson (V)

Ali Esbati (V)

Christina Höj Larsen (V)

Wiwi-Anne Johansson (V)

Daniel Sestrajcic (V)